

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 22 października 1985 r.

w sprawie działalności gospodarczej organizacji społecznych.

Na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1985 r. o drobnej wytwórczości (Dz. U. Nr 3, poz. 11) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Rozporządzenie określa zasady i zakres prowadzenia działalności gospodarczej przez organizacje społeczne, organy właściwe do udzielania i cofania zezwoleń oraz tryb udzielania i cofania zezwoleń, a także warunki i zasady zrzeszania się organizacji społecznych w zakresie ich działalności gospodarczej.

2. Rozporządzenie nie dotyczy działalności gospodarczej prowadzonej przez społeczno-zawodowe organizacje rolników.

3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o organizacjach społecznych, rozumie się przez to stowarzyszenia zarejestrowane, stowarzyszenia wyższej użyteczności,

związki zawodowe, organizacje polityczne, organizacje młodzieżowe oraz inne organizacje ludu pracującego mające osobowość prawną.

§ 2. 1. Organizacje społeczne mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach określonych w rozporządzeniu, po uzyskaniu zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej, zwanego dalej „zezwoleniem”.

2. Celem działalności gospodarczej organizacji społecznych jest przede wszystkim tworzenie warunków realizacji celów statutowych oraz zapewnienie bądź uzupełnienie środków na działalność statutową organizacji, jak również aktywne wykorzystanie potencjału organizacyjnego tych organizacji dla społeczno-gospodarczego i kulturalnego rozwoju kraju.

3. Dla realizacji celów wymienionych w ust. 2 w uzasadnionych wypadkach może być prowadzona działalność gospodarcza nie związana z działalnością statutową.

4. Organizacje społeczne mogą prowadzić działalność wytwórczą, usługową, handlową, wydawniczą i szkoleniową na rzecz zaspokojenia potrzeb społecznych, w szczególności przez:

- 1) wytwarzanie wyrobów i świadczenie usług na zaopatrzenie rynku,
- 2) wytwarzanie wyrobów i świadczenie usług dla rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz rozwijanie przetwórstwa rolno-spożywczego i produkcji rolniczej,
- 3) świadczenie usług turystycznych i wypoczynkowych, usług w zakresie rzeczoznawstwa i doradztwa oraz działalność szkoleniową,
- 4) specjalistyczną produkcję małoseryjną i jednostkową oraz wytwarzanie i regenerację części zamiennych,
- 5) kooperację z jednostkami drobnej wytwórczości oraz innymi jednostkami gospodarczymi,
- 6) rozwijanie produkcji i usług na eksport oraz współpracy gospodarczej z zagranicą,
- 7) przetwarzanie surowców i materiałów miejscowych, wtórnych i odpadowych, zagospodarowywanie nieczynnych maszyn i urządzeń oraz lokali i powierzchni produkcyjnych,
- 8) szkolenie w zakresie podnoszenia kwalifikacji i nauki zawodu,
- 9) wytwarzanie materiałów budowlanych i usług z zakresu budownictwa,
- 10) organizowanie oraz prowadzenie produkcji i usług w systemie nakładczym,
- 11) organizowanie i prowadzenie działalności handlowej,
- 12) budowę i kształtowanie terenów zieleni, wykonywanie robót rekultywacyjnych oraz zagospodarowywanie stref ochronnych,
- 13) działalność wydawniczo-pollgraficzną i usługi z nią związane.

Rozdział 2

Zasady prowadzenia działalności gospodarczej.

§ 3. 1. Organizacje społeczne prowadzą działalność gospodarczą samodzielnie we własnym imieniu i na własny rachunek.

2. Organizacje społeczne prowadzące działalność gospodarczą są w zakresie tej działalności jednostkami gospodarki społecznej.

3. Organizacje społeczne mogą utworzyć w celu prowadzenia działalności gospodarczej wyodrębnione jednostki organizacyjne.

4. Działalność gospodarcza organizacji społecznych może być prowadzona również w formie:

- 1) udziału w spółce prawa handlowego,
- 2) udziału w spółdzielni, jeżeli statut tej spółdzielni przewiduje odprowadzenie części nadwyżki bilansowej na cele statutowe organizacji społecznej,
- 3) udziału w przedsiębiorstwie mieszanym.

5. Prowadzenie działalności gospodarczej bezpośrednio przez organizację społeczną wymaga wyodrębnienia tej działalności w ewidencji księgowej w stopniu umożliwiającym określenie dochodów, kosztów i wyników.

§ 4. Organizacje społeczne prowadzące działalność gospodarczą mogą prowadzić działalność eksportową i importową oraz współpracę kooperacyjną z zagranicą na zasadach obowiązujących uspołecznione jednostki drobnej wytwórczości.

§ 5. 1. W zakresie działalności gospodarczej organy statutowe organizacji społecznej pełnią funkcje organu założycielskiego.

2. Organy statutowe organizacji społecznych ustalają regulaminy działalności gospodarczej tych organizacji.

3. Regulamin działalności gospodarczej powinien określać wpływ organów statutowych organizacji społecznej na zakres i formy prowadzonej działalności gospodarczej, a w szczególności: cele i zadania działalności gospodarczej, zasady jej prowadzenia, strukturę organizacyjną, formy nadzoru, udzielanie pełnomocnictw oraz sprawy zastrzeżone do decyzji organów statutowych organizacji społecznych.

§ 6. 1. Organizacje społeczne, którym udzielono zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej, podlegają wpisowi do rejestru prowadzonego przez:

- 1) Ministerstwo Finansów — dla organizacji społecznych prowadzących działalność gospodarczą o ogólnokrajowym zasięgu działania,
- 2) izby skarbowe — dla organizacji społecznych prowadzących działalność gospodarczą o wojewódzkim zasięgu działania.

2. Minister Finansów, w drodze zarządzenia, określa zasady:

- 1) prowadzenia i udostępniania rejestrów a w szczególności rodzaje dokumentów będących podstawą wpisu do rejestru oraz zmiany zapisu,
- 2) kontroli wykonywania obowiązków rejestracji.

Rozdział 3

Zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej.

§ 7. 1. Zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej przekraczającej obszar jednego województwa udziela Minister Handlu Wewnętrznego i Usług w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Finansów oraz organem nadzorującym działalność organizacji społecznej.

2. Zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej obejmującej obszar jednego województwa udziela terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw drobnej wytwórczości i usług stopnia wojewódzkiego w porozumieniu z innymi terenowymi organami administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw społeczno-administracyjnych, finansów i handlu stopnia wojewódzkiego.

3. Zezwolenie powinno określać zakres przedmiotowy działalności gospodarczej zgodnie z Klasyfikacją gospodarki narodowej ustaloną przez Główny Urząd Statystyczny, przewidywany zasięg oraz formę organizacyjną działalności gospodarczej i inne dane dotyczące szczególnych warunków wykonywania działalności gospodarczej.

§ 8. 1. Z wnioskami o wydanie zezwolenia występują organy statutowe organizacji społecznych do organu właściwego do wydania zezwolenia.

2. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w § 7, nie zwalnia z obowiązku uzyskania zezwoleń przewidzianych w odrębnych przepisach.

3. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług w porozumieniu z Ministrem Finansów określa rodzaje działalności gospodarczej, które mogą być wykonywane bez zezwolenia.

4. Bez uzyskania zezwolenia, o którym mowa w § 7, może być wykonywana działalność wydawnicza i szkoleniowa, jeżeli prowadzenie takiej działalności przewidują przepisy ustawowe lub statuty i służy ona do zaspokojenia wewnętrznych potrzeb organizacji społecznej.

§ 9. 1. Zezwolenie może być cofnięte w całości lub w części, jeżeli działalność gospodarcza organizacji społecznej jest prowadzona z naruszeniem obowiązujących przepisów lub warunków określonych w zezwoleniu albo na wniosek organizacji społecznej.

2. Decyzja o cofnięciu zezwolenia powinna określać termin zakończenia działalności gospodarczej.

§ 10. Zezwolenie wygasa w razie likwidacji organizacji społecznej.

Rozdział 4

Zasady systemu ekonomiczno-finansowego.

§ 11. Organizacje społeczne prowadzą działalność gospodarczą na zasadach samofinansowania, z uwzględnieniem celów określonych w ich statutach.

§ 12. Plany działalności gospodarczej organizacji społecznej są opracowywane z uwzględnieniem postanowień statutu organizacji społecznej oraz narodowego planu społeczno-gospodarczego, centralnego planu rocznego i planów terytorialnych.

§ 13. Zasady opodatkowania działalności gospodarczej organizacji społecznych regulują przepisy ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o opodatkowaniu jednostek gospodarki uspołecznionej (Dz. U. z 1984 r. Nr 16, poz. 75 oraz z 1985 r. Nr 12, poz. 50 i Nr 37, poz. 174) i przepisy wydane na jej podstawie.

§ 14. 1. Zysk bilansowy pomniejszony o podatek dochodowy stanowi zysk do podziału.

2. Zysk do podziału przeznaczają się na:

- 1) wpłatę na cele statutowe organizacji społecznej,
- 2) fundusz rezerwowy,
- 3) fundusz rozwoju,
- 4) fundusz udziału pracowników w zysku (zachęt materialnych),
- 5) odpisy uzupełniające na zakładowe fundusze socjalny i mieszkaniowy,
- 6) inne cele określone w odrębnych przepisach.

§ 15. Wysokość wpłat na działalność statutową organizacji społecznej określa organ statutowy tej organizacji, a zatwierdza właściwy państwowy organ nadzorujący.

§ 16. 1. Fundusz rezerwowy służy przede wszystkim na pokrycie strat.

2. Odpis na fundusz rezerwowy nie może być niższy niż 3% zysku do podziału. Odpis na fundusz rezerwowy może być zaniechany, jeżeli stan funduszu przekroczy równowartość 2% kosztów działalności w roku sprawozdawczym.

3. Jeżeli po pokryciu strat stan funduszu rezerwowego przekracza 2% kosztów działalności w roku sprawozdawczym, można z jego środków zasilić fundusz rozwoju, przy czym stan funduszu rezerwowego nie może pozostać niższy niż 2% kosztów działalności w roku sprawozdawczym.

4. Przepis ust. 2 stosuje się również w razie gdy zysk do podziału osiągnięty w roku sprawozdawczym jest niższy niż w roku poprzednim.

§ 17. 1. Fundusz rozwoju służy na finansowanie przyrostu środków obrotowych oraz inwestycji.

2. Fundusz rozwoju tworzy się z całości odpisów amortyzacyjnych oraz z części zysku do podziału.

§ 18. Minister Finansów może dostosować przepisy § 14 i 17 do specyfiki działalności gospodarczej prowadzonej przez niektóre organizacje społeczne.

§ 19. 1. Fundusz środków wydzielonych tworzy się ze środków organizacji społecznej prowadzącej działalność gospodarczą oraz z funduszu rozwoju.

2. Fundusz środków wydzielonych ulega:

- 1) powiększeniu o wartość środków trwałych i innych sfinansowanych z funduszu rozwoju,
- 2) pomniejszeniu o wartość środków trwałych bądź innych zlikwidowanych lub sprzedawanych oraz o wartości umorzone,
- 3) powiększeniu lub pomniejszeniu o kwoty wynikające z przeszacowania majątku w części nie podlegającej rozliczeniu z budżetem.

§ 20. Utworzenie funduszy obciążających koszty działalności, innych niż wymienione w § 14 ust. 2, wymaga zgody Ministra Finansów.

§ 21. Odpisy podstawowe na zakładowe fundusze socjalny i mieszkaniowy są dokonywane według zasad obowiązujących przedsiębiorstwa państwowe.

§ 22. Pracownicy zatrudnieni w działalności gospodarczej organizacji społecznych są wynagradzani według zasad ustalanych dla danej kategorii pracowników w odpowiednich działach gospodarki narodowej. Szczegółowe zasady wynagradzania ustalają organy statutowe organizacji społecznej w uzgodnieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

§ 23. 1. Wyплаты z zysku do podziału za rok sprawozdawczy, o których mowa w § 14 ust. 2 pkt 4 i 5, są dokonywane w roku następnym po zatwierdzeniu bilansu przez zarząd organizacji społecznej.

2. Wyплаты z zysku do podziału nie wchodzi do podstawy naliczania składek na ubezpieczenie społeczne.

§ 24. Straty bilansowe powstałe w związku z działalnością gospodarczą organizacji społecznych są pokrywane z funduszu rezerwowego oraz funduszu środków wydzielonych, a w części przekraczającej te fundusze — ze środków organizacji społecznych.

§ 25. Koszty remontów są zaliczane w ciężar kosztów działalności gospodarczej.

§ 26. Organizacje społeczne prowadzące działalność gospodarczą mogą korzystać z kredytów bankowych na sfinansowanie środków obrotowych i na inwestycje.

§ 27. 1. Prawa i obowiązki głównych księgowych jednostek działalności gospodarczej organizacji społecznych określają przepisy dotyczące głównych księgowych przedsiębiorstw państwowych.

2. Jednostki działalności gospodarczej organizacji społecznych stosują, ustalone przez Ministra Finansów, uproszczone zasady prowadzenia rachunkowości obowiązujące uspołecznione jednostki drobnej wytwórczości.

3. Z działalności gospodarczej organizacji społecznych jest sporządzana sprawozdawczość statystyczna według uproszczonych zasad ustalonych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 28. Roczne sprawozdanie finansowe z działalności gospodarczej organizacji społecznej podlega sprawdzeniu pod względem rzetelności i prawidłowości przez rzeczoznawców upoważnionych przez organy statutowe organizacji społecznej.

Rozdział 5

Nadzór nad działalnością gospodarczą organizacji społecznych.

§ 29. 1. Nadzór nad działalnością gospodarczą organizacji społecznych sprawują organy statutowe organizacji społecznych i państwowe organy nadzorujące.

2. Państwowymi organami nadzorującymi w rozumieniu rozporządzenia są w zakresie:

- 1) działalności gospodarczej prowadzonej przez organizacje społeczne dotowane z budżetu centralnego —

minister lub kierownik urzędu centralnego udzielający dotacji,

- 2) działalności gospodarczej prowadzonej przez organizację społeczną na terenie województwa — terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw drobnej wytwórczości i usług stopnia wojewódzkiego,

- 3) działalności gospodarczej innej niż wymieniona w pkt 1 i 2 — Minister Handlu Wewnętrznego i Usług lub minister wyznaczony przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług.

3. Państwowe organy nadzorujące są uprawnione w szczególności do:

- 1) kontroli działalności gospodarczej organizacji społecznych,
- 2) żądania usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli,
- 3) występowania z wnioskami o cofnięcie zezwolenia, jeżeli działalność gospodarcza jest prowadzona niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub warunkami określonymi w zezwoleniu.

§ 30. Działalność gospodarcza organizacji społecznych podlega również nadzorowi i kontroli organów administracji państwowej, wynikających z odrębnych przepisów.

Rozdział 6

Zasady zrzeszania się organizacji społecznych w zakresie działalności gospodarczej.

§ 31. 1. Jednostki gospodarcze organizacji społecznych o zasięgu krajowym, prowadzące działalność według zasad określonych w rozporządzeniu, zrzeszają się w Komisji Koordynacyjnej Działalności Gospodarczej Organizacji Społecznych, zwanej dalej „Komisją Koordynacyjną”.

2. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług może zwolnić jednostkę gospodarczą organizacji społecznej, o której mowa w ust. 1, od obowiązku zrzeszania się w Komisji Koordynacyjnej.

§ 32. 1. W skład Komisji Koordynacyjnej wchodzi przedstawiciele jednostek gospodarczych organizacji społecznych w niej zrzeszonych.

2. Organizację wewnętrzną, zakres i tryb działania oraz zasady prowadzenia działalności finansowej Komisji Koordynacyjnej określa regulamin przez nią uchwalony i zatwierdzony przez Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług.

3. Zakres działania Komisji Koordynacyjnej nie może ograniczać uprawnień organów statutowych organizacji społecznych prowadzących działalność gospodarczą oraz państwowych organów nadzorujących.

4. Komisja Koordynacyjna inicjuje i organizuje prace nad zapewnieniem właściwych warunków działalności gospodarczej organizacji społecznych w sposób zgodny z potrzebami i kierunkami rozwoju całej gospodarki oraz zasadami reformy gospodarczej.

5. W sprawach określonych w ust. 4 Komisja Koordynacyjna występuje w imieniu zrzeszonych jednostek wobec organów władzy i administracji państwowej.

6. Nadzór nad działalnością Komisji Koordynacyjnej sprawuje Minister Handlu Wewnętrznego i Usług.

§ 33. Komisję Koordynacyjną Działalności Gospodarczej Organizacji Społecznych powołaną w trybie dotychczasowych przepisów uznaje się za Komisję Koordynacyjną w rozumieniu przepisu § 31.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 34. Zachowują moc zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej przez organizacje społeczne, wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

§ 35. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 446 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1958 r. w sprawie działalności gospodarczej organizacji społecznych, wraz z późniejszymi zmianami,
- 2) uchwała nr 158 Rady Ministrów z dnia 16 maja 1960 r. w sprawie organizacji finansowej i zasad systemu finansowego dla organizacji społecznych prowadzących działalność gospodarczą,
- 3) uchwała nr 178 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 26 maja 1961 r. w sprawie zasad i sposobu reprezentowania organizacji społecznych wobec organów administracji państwowej w zakresie prowadzonej przez te organizacje działalności gospodarczej.

§ 36 Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1986 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. Z. Messner